[පි.530]

සුත්තන්තපිටකෙ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

4. රාජ වග්ගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

2.4.7 පියජාතික සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස ගහපතිස්ස එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො[1] හොති. තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භත්තං පටිභාති. සො ආළාහනං[2] ගන්ත්වා ගන්ත්වා කන්දති කහං එකපුත්තක, කහං එකපුත්තකා'ති. අථ ඛො සො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං ගහපතිං භගවා එතදවොච: න ඛො තෙ ගහපති, සකෙ චිත්තෙ ඨිතස්ස ඉන්ද්‍රියානි, අත්ථි තෙ ඉන්ද්‍රියානං අඤ්ඤථත්ත'න්ති.

කිං හි මෙ භන්තෙ, ඉන්ද්‍රියානං නාඤ්ඤථත්තං භවිස්සති? මය්හං හි භන්තෙ, එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො. තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භත්තං පටිභාති. සොහං ආළාහනං[3] ගන්ත්වා ගන්ත්වා කන්දාමි කහං එකපුත්තක, කහං එකපුත්තකා'ති.

එවමෙව ගහපති, පියජාතිකා හි ගහපති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති[4].

කිස්ස නු ඛො[5] නාමෙතං භන්තෙ, එවං භවිස්සති: පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා, පියජාතිකා හි ඛො භන්තෙ, ආනන්දසොමනස්සා පියප්පභවිකාති. අථ ඛො සො ගහපති භගවතො භාසිතං අනභිනන්දිත්වා පටික්කොසිත්වා[6] උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා අක්ඛධුත්තා භගවතො අවිදූරෙ අක්ඛෙහි දිබ්බන්ති. අථ ඛො සො ගහපති යෙන තෙ අක්ඛධුත්තා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ අක්ඛධුත්තෙ එතදවොච: ඉධාහං භොන්තො, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා සමණං ගොතමං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං නිසින්නං ඛො මං භොන්තො, සමණො ගොතමො එතදවොච: න ඛො තෙ ගහපති, සකෙ චිත්තෙ ඨිතස්ස ඉන්ද්‍රියානි අත්ථි. තෙ ඉන්ද්‍රියානං අඤ්ඤථත්ත'න්ති. එවං වුත්තෙ අහං භොන්තො, සමණං ගොතමං එතදවොචං: කිං හි මෙ භන්තෙ, ඉන්ද්‍රියානං නාඤ්ඤථත්තං භවිස්සති, මය්හං හි භන්තෙ, එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො. තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භත්තං පටිභාති. සොහං ආළාහනං ගන්ත්වා ගන්ත්වා කන්දාමි: 'කහං එකපුත්තක, කහං එකපුත්තකා'ති. එවමෙතං ගහපති, එවමෙතං ගහපති, පියජාතිකා හි ගහපති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකාති. කිස්ස[7] නු [පි.532] ඛො නාමෙතං භන්තෙ, එවං භවිස්සති: පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා, පියජාතිකා හි ඛො භන්තෙ,

---

1 කාලංකතො - මජසං.
2 ආළාහණං - සීමු.
3 ආළාහණං - සීමු.
4 පියප්පභුතිකාති -ස්‍යා.
5 කස්ස ඛො - මජසං, PTS. කස්ස ඛො - ස්‍යා.
6 අප්පටික්කොසිත්වා - ස්‍යා.
7 කස්ස ඛො - මජසං, PTS. කස්ස ඛො - ස්‍යා.

ආනන්දසොමනස්සා පියප්පභවිකාති. අථ ඛ්වාහං[1] හොන්තො, සමණස්ස ගොතමස්ස භාසිතං අනභිනන්දිත්වා පටික්කොසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමි'න්ති.

එවමෙතං ගහපති, එවමෙතං ගහපති, පියජාතිකා හි ගහපති, ආනන්දසොමනස්සා පියප්පභවිකා'ති . අථ ඛො සො ගහපති, සමෙති මෙ අක්ඛධුත්තෙහීති පක්කාමි. අථ ඛො ඉදං කථාවත්ථුං අනුපුබ්බෙන රාජන්තෙපුරං පාවිසි.

අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො මල්ලිකං දෙවිං ආමන්තෙසි: ඉදන්තෙ මල්ලිකෙ, සමණෙන ගොතමෙන භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

සචෙ තං මහාරාජ, භගවතා භාසිතං, එවමෙතන්ති.

එවමෙව පනායං මල්ලිකා යඤ්ඤදෙව සමණො ගොතමො භාසති තංතදෙවස්ස අබ්භනුමොදති. සචෙ තං මහාරාජ, භගවතා භාසිතං එවමෙත'න්ති. සෙය්‍යථාපි නාම ආචරියො යඤ්ඤදෙව අන්තෙවාසිස්ස[2] භාසති, තං තදෙවස්ස අන්තෙවාසී අබ්භනුමොදති: එවමෙතං ආචරිය, එවමෙතං ආචරියාති. එවමෙවං ඛො ත්වං මල්ලිකෙ, යඤ්ඤදෙව සමණො ගොතමො භාසති. තං තදෙවස්ස අබ්භනුමොදසි. සචෙ තං මහාරාජ, භගවතා භාසිතං එවමෙත'න්ති. චර පරෙ[3] මල්ලිකෙ, විනස්සාති.

අථ ඛො මල්ලිකා දෙවී නාළිජඞ්ඝං බ්‍රාහ්මණං ආමන්තෙසි: එහි ත්වං බ්‍රාහ්මණ, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම, උපසඞ්කමිත්වා මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දාහි, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡ: 'මල්ලිකා භන්තෙ, දෙවී භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡතී'ති. එවඤ්ච වදෙහි: ''භාසිතා නු ඛො භන්තෙ, භගවතා එසා වාචා: පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති. යථා ච තෙ භගවා ව්‍යාකරොති, තථා තං සාධුකං උග්ගහෙත්වා මමං ආරොචෙය්‍යාසි. න හි තථාගතා විතථං භණන්තී''ති. එවං භොතීති ඛො නාළිජඞ්ඝො බ්‍රාහ්මණො මල්ලිකාය දෙවියා පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො නාළිජඞ්ඝො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: 'මල්ලිකා භො ගොතම, දෙවී භොතො ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දති, අප්පාබාධං අප්පාතඞ්කං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුවිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති: ''භාසිතා නු ඛො භන්තෙ, භගවතා එසා වාචා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා''ති.

[පි.534] එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, පියජාතිකා හි කො බ්‍රාහ්මණ, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකාති.

තදමිනාපෙතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: 'යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති. භූතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිස්සායෙව සාවත්ථියා අඤ්ඤතරස්සා[4] ඉත්ථියා මාතා කාලමකාසි. සා තස්සා කාලකිරියාය උම්මත්තිකා ඛිත්තචිත්තා රථියාය[5] රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහ: 'අපි මෙ මාතරං අද්දසථ[6] අපි මෙ මාතරං අද්දසථා'ති?

ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකාති. භූතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිස්සායෙව

---

[1] අථ ඛොහං - ස්‍යා.
[2] අන්තෙවාසිං - සීමු.
[3] චර පි රෙ - PTS.
[4] අඤ්ඤතරිස්සා - මජසං.
[5] රථිකාය රථිකං - මජසං.
රථියා රථියං - සීමු.
[6] අදස්සථ - ස්‍යා.
අද්දස්සථ - මජසං.

සාවත්ථියා අඤ්ඤතරස්සා[1] ඉත්ථියා පිතා කාලමකාසි -පෙ- භාතා කාලමකාසි, -පෙ- භගිනී කාලමකාසි, -පෙ- පුත්තො කාලමකාසි, -පෙ- ධීතා කාලමකාසි, -පෙ- සාමිකො කාලමකාසි. සා තස්ස කාලකිරියාය උම්මත්තිකා ඛිත්තචිත්තා රථියාය[2] රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහ: 'අපි මෙ සාමිකං අද්දසථ, අපි මෙ සාමිකං අද්දසථා'ති?

ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති. භූතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිස්සායෙව සාවත්ථියා අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස මාතා කාලමකාසි. සො තස්සා කාලකිරියාය උම්මත්තකො ඛිත්තචිත්තො රථියාය[3] රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහ: 'අපි මෙ මාතරං අද්දසථ, අපි මෙ මාතරං අද්දසථා'ති ?

ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති. භූතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිස්සායෙව සාවත්ථියා අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස පිතා කාලමකාසි. -පෙ- භාතා කාලමකාසි, -පෙ- භගිනී කාලමකාසි, -පෙ- පුත්තො කාලමකාසි, -පෙ- ධීතා කාලමකාසි, -පෙ- පජාපති කාලමකාසි. සො තස්සා කාලකිරියාය උම්මත්තකො ඛිත්තචිත්තො රථියාය[4] රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහ: 'අපි මෙ පජාපතිං අද්දසථ, අපි මෙ පජාපතිං අද්දසථා'ති?

ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: 'යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති. භූතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිස්සායෙව සාවත්ථියා අඤ්ඤතරා ඉත්ථී ඤාතිකුලං ආගමාසි. තස්සා තෙ ඤාතකා සාමිකා[5] අච්ඡින්දිත්වා අඤ්ඤස්ස දාතුකාමා, සා ච තං න ඉච්ඡති. අථ ඛො සා ඉත්ථී[6] සාමිකං එතදවොච: 'ඉමෙ මං[7] අය්‍යපුත්ත, ඤාතකා තයා[8] අච්ඡින්දිත්වා අඤ්ඤස්ස දාතුකාමා. අහඤ්ච [පි.536] තං න ඉච්ඡාමී'ති. අථ ඛො සො පුරිසො තං ඉත්ථිං ද්විධා ඡෙත්වා අත්තානං ඔපාදෙසි[9], 'උභො පෙච්ච භවිස්සාමා'ති. ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං: 'යථා පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා, පියප්පභවිකා'ති.

අථ ඛො නාළිජඞ්ඝො බ්‍රාහ්මණො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන මල්ලිකා දෙවී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා යාවතකො අහොසි භගවතා සද්ධිං කථාසල්ලාපො, තං සබ්බං මල්ලිකාය දෙවියා ආරොචෙසි. අථ ඛො මල්ලිකා දෙවී යෙන රාජා පසෙනදි කොසලො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච:

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, පියා තෙ වජිරී කුමාරීති?

එවං මල්ලිකෙ, පියා මෙ වජිරී කුමාරීති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, වජිරියා තෙ කුමාරියා විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති?

වජිරියා මෙ මල්ලිකෙ, කුමාරියා විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤථත්තං, කිම්පන මෙ න උප්පජ්ජිස්සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති?

---

[1] අඤ්ඤතරිස්සා - මජසං.
[2] රථිකාය රථිකං - මජසං.
රථියා රථියං - සීමු.
[3] රථිකාය රථිකං - මජසං.
රථියා රථියං - සීමු.
[4] රථිකාය රථිකං - මජසං.
රථියා රථියං - සීමු.
[5] සාමිකං - සීමු, මජසං, ස්‍යා, PTS.
[6] සාවත්ථී - PTS.
[7] මම - ස්‍යා, මමං - PTS.
[8] තං - සීමු, ස්‍යා, PTS. ත්වං - මජසං.
[9] උප්ඵාලෙසි - මජසං, ස්‍යා.
උප්පාටෙසි - සීමු, PTS.

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සන්ධාය භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, පියා තෙ වාසභා ඛත්තියාති[1]?

එවං මල්ලිකෙ, පියා මෙ වාසභා ඛත්තියාති.[2]

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, වාසභාය තෙ ඛත්තියාය විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති?

වාසභාය මෙ මල්ලිකෙ, ඛත්තියාය විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤථත්තං, කිං පන මෙ න උප්පජ්ජිස්සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති.

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සන්‍ධාය භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, පියො තෙ විඩූඩභො [3] සෙනාපතී'ති?

එවං මල්ලිකෙ, පියො මෙ විඩූඩභො සෙනාපතී'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, විඩූඩභස්ස තෙ සෙනාපතිස්ස විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති?

[පි.538] විඩූඩභස්ස මෙ මල්ලිකෙ, සෙනාපතිස්ස විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤථත්තං. කිං පන මෙ න උප්පජ්ජිස්සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති?

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සන්‍ධාය භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, පියා තෙ අහන්ති?

එවං මල්ලිකෙ, පියා මෙසි ත්වන්ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, මය්හං තෙ විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති?

තුය්හං හි මෙ මල්ලිකෙ, විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤථත්තං. කිං පන මෙ න උප්පජ්ජිස්සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති?

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සන්‍ධාය භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, පියා තෙ කාසිකොසලාති?

එවං මල්ලිකෙ, පියා මෙ කාසිකොසලා. කාසිකොසලානං මල්ලිකෙ, ආනුභාවෙන කාසිකොසලං කාසිකචන්‍දනං පච්චනුභොම, මාලාගන්‍ධවිලෙපනං ධාරෙමා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, කාසිකොසලානං තෙ විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති?

කාසිකොසලානං හි මෙ මල්ලිකෙ, විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤථත්තං, කිං පන මෙ න උප්පජ්ජිස්සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා'ති.

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සන්‍ධාය භාසිතං: 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා පියප්පභවිකා'ති.

---

[1] වාසභඛත්තියාති - ස්‍යා.
[2] වාසභඛත්තියාති - ස්‍යා.
[3] විටටූභො - මජසං.

අච්ඡරියං මල්ලිකෙ, අබ්භුතං මල්ලිකෙ, යාවඤ්ච සො භගවා පඤ්ඤාය අතිවිජ්ඣ මඤ්ඤෙ[1] පස්සති. එහි මල්ලිකෙ, ආචාමෙහීති.[2]

අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා තික්ඛත්තුං උදානං උදානෙසි: 'නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්සා'ති.

පියජාතිකසුත්තං නිට්ඨිතං සත්තමං.

යන්තරාපිතො: ධම්මගිරි
සොධාපිතො: එච්. ඒ. අමරතුංග මහාසයෙන

[1] අතිවිජ්ඣ පඤ්ඤාය - PTS.
[2] ආචමෙහීති - මජසං.